

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

Opmerking
Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

1 maximumscore 1

600 bezoekers (2.800 – 2.200)

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Q = 2,8: aantal bezoekers is 2.800
 GO = 24
 GTK = 26 1
- De vereiste subsidie bedraagt $(26 - 24) \times 2.800 = 5.600$ euro 1

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

- Bij prijscombinatie 1 (33, 28) is de MO op deelmarkt I (6) lager dan op deelmarkt II (16) 1
- Dat betekent dat De Tent de totale omzet kan verhogen door op deelmarkt II meer bezoekers te trekken (door de prijs daar te verlagen) ten laste van deelmarkt I (waar de prijs wordt verhoogd). De omzetverhoging die dat geeft op deelmarkt II is dan groter dan de omzetverlaging op deelmarkt I 1

4 maximumscore 2

Ja, de wethouder heeft gelijk.

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

| | |
|--|----------------------|
| deelmarkt I: 35×1.200 | 42.000 euro |
| deelmarkt II: 25×1.000 | <u>25.000 euro</u> + |
| totale omzet bij 2.200 bezoekers | 67.000 euro |
| totale kosten 30×2.200 bezoekers (zie figuur 1) | <u>66.000 euro</u> – |
| totale winst | 1.000 euro |

| | | |
|--------------|-----------------|---------------|
| Vraag | Antwoord | Scores |
|--------------|-----------------|---------------|

Opgave 2

5 maximumscore 1

| | | Stokes | |
|---------|----------------------|-------------------|-------------------|
| | | provisieverlaging | provisie constant |
| Marrill | provisieverlaging | 50 ; 25 | 60 ; 13 |
| | provisie ongewijzigd | 40 ; 33 | 45 ; 20 |

6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Zowel voor Marrill als voor Stokes is provisieverlaging steeds de beste optie, gegeven de keuze van de andere partij (dominante strategie) 1
- De situatie die hieruit resulteert (Nash evenwicht) is voor beide suboptimaal (en daarmee is sprake van een gevangenendilemma) 1

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

In deze visie zal de directeur van Marrill verwachten dat een provisieverlaging van zijn kant aanleiding zal zijn voor Stokes om hetzelfde te doen. (Deze situatie is dan niet zo makkelijk meer terug te draaien.) Hij zal daarom eerder kiezen om zijn provisie constant houden, in het vertrouwen dat Stokes dat dan ook zal doen. Voor de directeur van Stokes geldt mutatis mutandis hetzelfde. In dat geval zal de speluitkomst zijn dat beide bedrijven hun provisie constant houden. (Beide bereiken dan de maximale winst.)

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Er zijn twee (Nash-)evenwichten 1
- Beide spelers weten bij voorbaat niet wat de ander zal doen (en daarom hebben zij zelf ook geen eenduidige strategie) 1

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

Opgave 3

9 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Hij bespaart $(0,42 - 0,241) \times \text{€} 1.000 = \text{€} 179$ inkomstenbelasting.

10 maximumscore 2

een nivellerend effect

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Opheffing van de aftrekbaarheid van pensioenpremies leidt in 2014 tot hogere belastbare inkomens. Voor inkomstenstrekkingen die in hogere belastingsschijven vallen, leidt dat tot een grotere stijging van de te betalen inkomstenbelasting dan voor inkomstenstrekkingen in lagere schijven.

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

De pensioenfondsen lopen $0,07 \times 12$ miljard euro = 0,84 miljard euro inkomsten mis uit beleggingen.

Daar tegenover staat een rentebesparing van $0,025 \times 12$ miljard euro voor de overheid = 0,3 miljard euro.

Per saldo een derving van vermogensinkomsten voor de samenleving in dit land van $0,84$ miljard – $0,3$ miljard = $0,54$ miljard euro.

12 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

– bij punt 2

Als in de toekomst 65-plussers minder belasting over hun pensioenuitkering hoeven te betalen, drukken de hogere collectieve lasten (als gevolg van de vergrijzing) op een kleinere groep belastingbetalers

– bij punt 3

In de omkeerregeling (wordt de jongere generatie minder belast en) wordt belastingdruk verschoven naar de toekomst. Later kan de overheid alsnog besluiten de inkomstenbelastingtarieven voor 65-plussers te verhogen om daarmee de inkomstenbelastingdruk voor de jongere generatie (verder) te verlichten.

Na afschaffing van de omkeerregeling bestaat deze mogelijkheid niet meer.

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

Opgave 4

13 maximumscore 2

- punt a: Sander zal 100.000 euro sparen 1
- punt b: Sander zal niet lenen of sparen 1

14 maximumscore 1

Nina gaat uit van een rente van 10%.
 Voorbeelden van een juiste berekening zijn:

$$\frac{880}{800} \times 100\% = 110\%$$

of

$$\frac{880.000 - 550.000}{300.000} \times 100\% = 110\%$$

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- $\frac{550.000}{1,05} = 523.809,52$ 1
- $523.809,52 + 300.000 = 823.809,52$ 1

16 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een lagere rente betekent dat sparen minder aantrekkelijk wordt ten opzichte van lenen, waardoor mensen geneigd zijn om minder te gaan sparen 1
- Aan de andere kant betekent een lagere rente dat mensen een minder hoog consumptieniveau kunnen bereiken in de pensioenperiode, zodat ze juist geneigd kunnen zijn om meer te gaan sparen om toch het gewenste consumptieniveau te kunnen blijven halen 1

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist argument is:

Nina gaat ervan uit dat de consumenten vooraf al rekening houden met hogere belastingen in de toekomst, ter financiering van rente en aflossing van de overheidsschuld. Daarom raadt zij Sander aan om extra te sparen om die extra belastingbetalingen later op te kunnen vangen.

18 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist argument is:

Sander verwacht dat extra overheidsinvesteringen een zichzelf versterkend effect zullen hebben en daarmee tot meer groei van het bbp zullen leiden. Hierdoor zal naar zijn idee de overheidsbegroting in de toekomst meer ruimte krijgen, waardoor belastingverhogingen achterwege kunnen blijven. (Dit is voor hem aanleiding om nu extra consumptieve uitgaven te doen.)

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

Opgave 5

19 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Bij gedwongen verkoop via een makelaar is de onderhandelingspositie van de verkoper van het huis veel slechter dan bij vrijwillige verkoop, want de bank wil op korte termijn (binnen 6 maanden) ten minste een deel van de vordering op de verkoper / debiteur terugzien.
- Bij vrijwillige verkoop wordt een deel van de huizen niet verkocht wanneer de verkoper de geboden prijs te laag vindt.

20 maximumscore 2

- Een voorbeeld van een juiste verklaring ten aanzien van kenmerk 1 is: Bij een executieveiling is de concurrentie tussen de mogelijke vragers beperkt / kennen de potentiële kopers (onroerendgoedhandelaren) elkaar vaak, waardoor ze (informeel) tot prijsafspraken kunnen komen. Hierdoor zal de gemiddelde opbrengst per geveild huis kunnen tegenvallen 1
- Een voorbeeld van een juiste verklaring ten aanzien van kenmerk 2 is: Bij een executieveiling is sprake van (sterke) informatie-asymmetrie / heeft de mogelijke koper heel weinig informatie over de aangeboden woning. Hierdoor zal men geneigd zijn om lager te bieden 1

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Er is sprake van een rente-achterstand van 11 maanden:

$$\text{verschuldigd } 200.000 + \frac{11}{12} \times 200.000 \times 4,5\% = \text{€ } 208.250$$
 1
- De makelaar realiseert bij de (gedwongen) verkoop een opbrengst van $(100\% - 18\% + 5\%) = 87\%$ van $220.000 = \text{€ } 191.400$.
 De restschuld bedraagt $\text{€ } 208.250 - \text{€ } 191.400 = \text{€ } 16.850$ 1

22 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Door de anonimiteit zijn mogelijke prijsafspraken minder bestendig / is het makkelijker voor handelaren om zich aan prijsafspraken te onttrekken. Hierdoor zullen naar verwachting gemiddeld hogere verkoopprijzen worden gerealiseerd (en zullen mogelijke restschulden lager uitvallen.)

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

Opgave 6

23 maximumscore 2

bij stijging van de wisselkoers van de US dollar in LV

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

De schulden die het bedrijf heeft uitstaan in US dollars zijn veel groter dan de US dollarbezittingen. Bij stijging van de wisselkoers van de US dollar zal de toename van de US dollarschulden, omgerekend in LV, dus veel groter zijn dan die van de US dollarbezittingen. (Het eigen vermogen zal per saldo afnemen.)

Opmerking

Als in het antwoord de stijging van de wisselkoers niet is meegenomen, geen scorepunten toekennen.

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- De grotere beschikbaarheid van leningen kan leiden tot meer investeringen in ontwikkelingslanden, waardoor efficiënter en zodoende goedkoper kan worden geproduceerd (en de internationale concurrentiepositie kan verbeteren) 1
- waardoor de export kan toenemen, met extra vraag naar de lokale valuta en versterking van de wisselkoers ten opzichte van de dollar 1

25 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste argumenten zijn:

- Het gegeven dat het Wisselfonds een verhoogde rente in rekening brengt aan bedrijven (wat gezien kan worden als een risico-opslag).
- Het gegeven dat het Wisselfonds over langdurig vermogen beschikt, betekent dat tijdelijke verliezen kunnen worden opgevangen (waardoor het fonds grotere risico's kan accepteren).
- Het gegeven dat het Wisselfonds in veel verschillende valuta's belegt, betekent dat het risico gespreid is.

per juist genoemd argument

1

26 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Stel aanvankelijk de wisselkoers $\frac{\$}{LV}$ op 1.

Dan is de hoofdsom + rente in LV: $LV\ 3\ \text{miljoen} \times 1,14 = LV\ 3,42\ \text{miljoen}$.

Dat is dan in dollars $3,42\ \text{miljoen} \times (1 - 0,08) = \$\ 3,1464\ \text{miljoen}$.

Het Wisselfonds heeft dan een winst van

$\$ 3,1464\ \text{miljoen} - \$ 3\ \text{miljoen} \times 1,04 = \$ 26.400$.

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

27 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- Door inflatie kan (de concurrentiepositie van dit ontwikkelingsland verslechteren. Hierdoor kan) de export afnemen en de vraag naar de LV dalen 1
- Hierdoor bestaat het gevaar dat de wisselkoers van de LV (nog verder) zal dalen en het Wisselfonds, omgerekend in dollars, minder zal ontvangen dan verwacht 1

of

- Bij inflatie kunnen beleggers anticiperen op afname van de export en daling van de wisselkoers van de LV en zal daarom de vraag naar LV van de kant van beleggers minder worden 1
- Hierdoor bestaat het gevaar dat de wisselkoers van de LV (nog sterker) zal dalen en het Wisselfonds, omgerekend in dollars, (nog) minder zal ontvangen 1